

Musikk på tvers

Musikk på tvers. Redigeret af Anne Torø Eggen og Tom Næss. Består af 2 bøger, som udgives samlet: Sang- og aktivitetsbok (149 sider) og Råd- og tipsbok (106 sider). Norsk Noteservice 2018. Pris 399 norske kr.

Anmeldt af **Kirstine Skou Rydahl**, cand.mag. i musikterapi. Ansat ved Stensagerskolen, Viby, Aarhus. Kontakt: kiry@aarhus.dk

Redaktørerne Anne Torø Eggen og Tom Næss er begge musikterapeuter og idemagerne bag indsamlingen af bidrag til disse 2 bøger. Hver bog kan bruges uafhængigt af hinanden, men danner samlet et bredt billede af musikterapiens mangfoldige virkefelt. Selvom materialet er på norsk, er det let at gå til, overskueligt opbygget og nemt at overføre til en dansk kontekst. *"Det som går igjen i alle bidragene i disse bøkene er fokus på ressurser, mestring, aksept og annerkjennelse. (...) Vi tenker at musikkterapeuter eier et felles tanke-gods, eller en felles verktøykasse, som gjen-nemnsyrer mye av det vi gjør, uansett hvor vi arbeider og i forhold til hvem vi møter"* (s. 4).

Redaktørerne understreger, at materialet også kan anvendes af andre faggrupper, der arbejder i børnehaver, på skoler eller andre institutioner.

Sang og aktivitetsbok består af 114 sange, der kommer i alfabetisk rækkefølge. Bogen er den første melodisamling i Norge, der går på tværs af forskellige arbejdsområder indenfor musikterapifeltet. Nogle sange, aktiviteter eller improvisationsideer stammer helt tilbage fra 1970'erne, mens andre er af nyere dato. Fælles for bidragene er, at de repræsenterer et historisk tværsnit og at mange af sangene gennem årene har vist sig at være slidstærke.

De fleste sange er blevet til i mødet med klienterne. Nogle sange er derfor meget personlige, andre har en bestemt funktion, mens andre igen har et bredere sigte. Til de fleste sange er der anvisninger på, hvordan den kan spilles, hvilken feel/genre der er toneangivende, forskellige forslag til udbygning eller forenkling af sangen eller andre improvisatoriske variationer i udførelsen. Der

er hilsesange (goddag- og farvelsangsange), samt rammesange, som kan være med til at strukturere bestemte situationer eller emner. Der er sange, hvor der inddrages diverse legerekvisitter, eller fagtesange med fokus på kropsbevidsthed og bevægelse. Der er sange, der er komponeret med fokus på turtagning eller på anden vis stimulerer sprogudviklingen, f.eks. ekkosange eller rap. Der er også sange med fokus på lowarousal-tilgang (vuggesang, hvilesang), og sange med fokus på sammenspil med forskellige instrumenter. Der vil være sange, som nogle kender, f.eks. klassikeren "Her er ei hand", som vi er flere musikterapeuter indenfor det specialpædagogiske felt, der med glæde har brugt gennem tiden.

Det samlede materiale er varieret, anvendeligt og direkte overførbart ift. arbejdet med børn, unge og voksne – særligt indenfor det specialpædagogiske felt.

Råd- og tipsbok er inddelt i 17 afsnit. Disse er hver især meget forskellige i længde, opbygning og udformning, ligesom de afspejler forskellige tilgange ift. metode, klientmålgruppe og indhold. Som titlen antyder, bidrager musikterapeuterne hver især med råd og tips til den fælles værktøjskasse af redskaber i musikterapeutisk praksis. Nogle af musikterapeuterne har også bidraget med sange til sang- og aktivitetsbogen, men ikke alle.

Ruth Eckhoff har skrevet 1. afsnit, som omhandler et farve-nodesystem, der bl.a. viser, hvordan forskellige klientmålgrupper kan lære at spille melodier. 2. afsnit handler om musikterapeutisk arbejde med elever med multiple funktionsnedsættelser, skrevet af Anne Torø Eggen. I 3. afsnit beskriver Manna Fenes hvordan man kan starte et musikterapi-tilbud med unge asylansøgere mellem 12-18 år, der ikke snakker norsk. 4. afsnit er

skrevet af Jens Petter Grønnesby, der beretter om sin brug af sangskrivning med mange forskellige klientmålgrupper gennem 25 år som musikterapeut.

Solgunn Knardal og Tone Sæther Kvamme beskriver i afsnit 5, hvordan de bruger musikken bredt i arbejdet med personer med demens. Sidst i afsnittet giver de et eksempel på en case-beskrivelse, hvor de anvender skemaet "Min musikk" i et interview med en borger med Alzheimer, i forhold til at kortlægge dennes erfaringer og oplevelser med musik livet igennem.

I 6. afsnit beskriver Barbara Koestler, hvordan hun bruger temasange som en musikterapeutisk metode til at stimulere sprogudviklingen i hverdagssituationer ift. døve børn og børn med cochlear implant (CI). Denne metode kan også benyttes i arbejdet med elever med generelle indlæringsvanskeligheder, indvandrere og flygtninge, eller børn med hjerneskade. Afsnit 7. er skrevet af Viggo Krüger, der sammen med sit team af musikterapeuter fortæller om brug af sangskrivning med børn og unge, der bor på børnehjem eller døgninstitution. Afsnit 8. er skrevet af Heidi Løvstad, der arbejder med improvisation i grupper af børn og unge med sprog- og indlæringsvanskeligheder og/eller autismespektrum forstyrrelser. Bente Mari Mortensen og Venja Ruud Nilsen fortæller i 9. afsnit om deres arbejde med musiktilbudet ved Bredtveit fængsel og forvaringsanstalt "Musikk bak og gjennom murene".

Tom Næss har bidraget med afsnittene 10 og 11. Det 10. afsnit handler om, hvordan man på en enkel måde kan danne et band vha. en forenklet sammenspilsmetode. Dette afsnit vidner om stor erfaring og metodeudvikling gennem bl.a. bandet "RagnaRock"

og udviklingen af "LettRock". Terapeutisk improvisation er overskriften på 11. afsnit, hvori Næss beskriver forskellige tilgange til improvisation, og bl.a. understreger, hvor vigtig musikudøvelsen er for menneskets identitetsdannelse.

Afsnit 12. er skrevet af Jarle Obrestad, som med hjælp fra fotos demonstrerer brugen af *fleksible stativer* ift. at positionere de enkelte instrumenter (f.eks. chimes, xylofon og den irske Bodhran tromme) bedst muligt, så de er tilgængelige for børn og unge med fysiske vanskeligheder og multiple funktionsnedsættelser. I 13. afsnit fortæller Mette Thiedemann om erfaringer fra sit musikterapeutiske arbejde med sprogstimulering gennem musik, leg og samspil til børn i førskolealderen. Sammen med sin kollega talepædagogen Britt Harket laver de også et tværfagligt tilbud til tosprogede elever, som de kalder "Sprell i jungelen". Merete Lippert Tobiasen bidrager i afsnit 14 med sine erfaringer angående musikterapi i grupper indenfor det specialpædagogiske felt. Hun deler overvejelser om bl.a. inddeling af grupper, målsætning, ledsagernes rolle, og setting.

I 15. afsnit beskriver Stine Camilla Blichfelt Ærø sit arbejde som musikterapeut indenfor pædiatريفeltet med somatisk syge børn og unge fra 0-17 år som er indlagt på sygehus. Hun delagtiggør læseren i de mange forskellige interventionsmetoder hun anvender, alt efter opgavens omfang og mål. I 16. afsnit beskrives "Empatiske musikrejser/improvisation som receptiv metode" af Tarjei Øvreliid, baseret på en ide udarbejdet sammen med musikterapeut Rita Strand Frisk. Der fortæles her om erfaringer fra rehabiliteringsarbejdet med mennesker med multipel sklerose. Det sidste afsnit er skrevet af Lise Lotte Ågedal og er en kort liste med tips til, hvordan

man kan fremme børns deltagelse i sang.

Alt i alt kan jeg kun anbefale denne unikke samling af metodeerfaringer, praksiseksempler, sange og musiske aktivitetsforslag fra vores kolleger i Norge. Der er en overvægt af afsnit omhandlende forskellige klientmålgrupper af børn og unge. Samtidig er det, som musikterapeut indenfor det specialpædagogiske felt, meget inspirerende at læse om musikterapi med helt andre klientmålgrupper og her få ideer til f.eks. sangskrivning og improvisationsoplæg, der i den grad går på tværs af faggrænser. Det har været en fornøjelse at dykke ned i og afprøve det nye materiale. Det er sjældent man får sådan en gave, der kan overføres direkte i praksis – en fælles værktøjskasse!